

תקציר

עבודה זו בוחנת את חוויית הלימודים של הסטודנט החרדי במוסדות אקדמיים שאינם חרדים בלבד, ובהשלכותיה על זהותו, השקפתו ואורח חייו. הטענה המרכזית תהיה שקיימות שתי גישות מרכזיות בקרב סטודנטים חרדים באקדמיה לסוגיות שונות סביב חוויית הלימודים האקדמיים, וכי ניתן לזהות בשתי גישות אלה דפוסי זהות שונים – הבנייתי ומהותני – שמאפייניהם עוברים כחוט השני בכל אחת מסוגיות אלה, ומתאימים לגישות השונות כלפי סוגיות אלה. בעלי התפיסה המהותנית מסרבים להעניק לגיטימציה לערכים והעקרונות של העולם האקדמי, ולפיכך מוכנים להיכנס אליו רק בדיעבד וללא אפשרות של שינוי בזהותם החרדית. לעומתם, אלה האוחזים בתפיסה ההבנייטית וסוברים שהזהות החרדית בנויה על מבנים ודפוסים חברתיים, פתוחים יותר לשינוי ולהכרה בערכים שאינם חרדיים שיביאו גם לשינוי בזהותם החרדית.

הטענות המרכזיות בעבודה זו אודות המפגש של הסטודנט החרדי עם האקדמיה וההשפעה של האקדמיה על חוויית הלימודים האקדמיים של הסטודנט החרדי, נשענות על המחקר אודות החברה החרדית בישראל, שורשיה והתמורות המתחוללים בקרבה בעקבות המפגש שלה עם המודרנה והחברה המערבית. עבודה זו מבקשת אפוא להמשיך את המחקר על הפרקטיקות של החברה החרדית במפגש עם המודרנה ולבחון את הפרקטיקות של הסטודנט החרדי במהלך לימודיו האקדמיים.

החידוש בעבודה זו על המחקר הוא בניתוח ההשפעה של הבניית הזהות על התמורות שעובר הסטודנט החרדי באקדמיה. ההתחקות אחר הפרקטיקות של הסטודנט החרדי והמניעים שלו באימוצן ישפוך אור על תהליך הבניית הזהות שלו ותפיסת הזהות שלו.

סוגיה זו, כמו יתר הסוגיות הקשורות בהשתלבותה של החברה החרדית בחברה הישראלית, סבוכה ומורכבת. מורכבות זו חשוב שתעמוד בעיני קובעי המדיניות עת עומדות על סדר היום אפשרויות הפעולה השונות המבקשות לשלב את החברה החרדית בחברה הישראלית. השתלבותה של החברה החרדית באקדמיה מקבלת חשיבות רבה בכל הנוגע לשילובה המיטבי בשוק העבודה, וזאת לאור החיוניות של רכישת תואר אקדמי בעת חיפוש מקומות עבודה בענפים שונים במשק.

התמורות המחוללות בקרב הסטודנטים החרדים בכל הנוגע לאדיקות, המהווה בסיס מהותי במחשבה החרדית, קשורות להבניית תפיסת הזהות שלהם במסגרת חוויית הלימודים האקדמית שלהם. תובנה זו, בה תעסוק עבודה זו, חשובה להבנה עמוקה יותר של החברה החרדית בישראל ולמחקר האקדמי בנושא.